

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint TELEFON 14 SZ.	Főmunkatársak KISS GYULA SZENDY ISTVÁN	Felelős szerkesztő BERKOVITS MÁRK Beimunkatárs CSAJÁGI BERNÁT	Megjelen vasárnap Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyed évre 2 K
--	--	---	--

A legvérzőbb seb.

Andrássy Gyula gróf belügyminis-
ternek a múlt napokban az ország-
gyűlésen elhangzott nagyérdemű fel-
világosítása, az Amerikai kivándorlás
ügyében egy interpellációra adott vá-
lasza, — széles körökben, mondhatnók
az egész magyar közvéleménynek fig-
yelmébe odairányítják az ország leg-
vérzőbb sebére, a kivándorlásra. Va-
lóban milliárdokra megy az a nemzeti
tőkevesztesség melyet a hazai kiván-
dorlás okoz és korántsincs kiegyen-
litve azokkal a pénzekkel, a melynek
a felvidéken csak legendás hire van,
hogy egy-egy szerencsésebb kiván-
dorló itthon hagyott családjának mennyi
pénzt küld haza. A hír szárnyán egy
kis amerikai pénz ezrekre nő és nem
csalódunk, ha a kivándorlás okát eb-
ben találjuk leginkább.

Ha Amerikában mindenkinek olyan
rőzsásan menne a dolga, akkor mi-
képpen történhetnék meg az, hogy a
legutóbb is 10,000 magyar honfitársunk
jött haza a duzzadó reménység föld-
jéről, Amerikából. 10,000 magyar akik
búsan csalódottan és azzal a szilárd
elhatározással jöttek haza, hogy ma-
gukat mégegyszer lóvá tenni nem en-
gedik.

A határszéli rendőrkapitányok és a
Fiuméből érkezett hivatalos jelentések
szerint ugyanis rövid négy hét alatt
10,000 magyar munkás jött haza, akik
azt beszélnek, hogy Amerikában az
ujabban kivándorlók sorában a leg-
sötétebb reménység, kétségbeesés van
abban a tekintetben, hogy a mit elő-
zőleg hirdettek, az új elnök választás
befejezése után gazdasági fellendülés
be fog következni. A jelek arra mu-
tatnak, hogy egyelőre Amerikában na-
gyobb arányú gazdasági fellendülésről,
az ezer meg ezer számra heverő mun-
káskezek foglalkoztatásáról szó sem
lehet, és kétségtelen, hogy nem 10,000
számra jönnének a kivándorlók haza,
akik túl az Océánon oly keservesen
csalódtak, hanem jóval nagyobb szá-
mmal, ha hajójegyre és utazásra lenne
pénzük.

És jól lehet ilyen sötét a helyzet,
— nem szünetel az Amerikába való
csábítás munkája. Az egész ország
osztatlanul üdvözölheti tehát a belügy-
ministert, aki a mainál még szigorúbb
birsággal kíván lesujtani azokra, akik
hivatásszerű provizióért az itthonva-
lókat Amerikába csábítják. Mert annyi
bizonyos, hogy nagyon érthetik ezek
a gonoszcélzatu emberek a maguk
dolgát, hogy ámbár Amerikát, amelyről

ők arany hegyeket ígérnek, tizezrével
hagyják el a megcsalódott honfitársak,
mégis akad olyan vak, olyan jóhiszemű,
olyan csalódní szerető ember, aki
lépre megy és éppen most, amikor
rosszabb időt nem választhatna, —
Amerikába vitorlázik. Mert azt meg-
tudnók érteni, hogy egy-két ember
Amerikában se boldogul, de mindjárt
tizezer ember? a ki vígan kifizeti a
tetemes hajójegy árát (talán egész
életének összes keresményét) s kiutaz-
zék, meg megint visszavitorlazzék, —
ezt józan észszel senki se fogja gon-
dolni. Bizonyynal úgy van, a miről
különben az amerikai lapok állandóan
irnak, hogy a gazdasági válság tart,
a gyárak csukva vannak, munka nincs
és Amerikában csak azok a régebben
kivándorlók tudnak megmaradni, a kik
nem lévén teljesen vadidegenek, hitelük
van, a melyet kihasználnak abban a
reményben, hogy majd csak virradnak
jobb napok. Vagy azok maradnak, a
kiknek a hazautazásra való pénzüik
nincs meg és idehaza sincsen olyas-
valakijük, a ki küldene számukra pénzt,
ezzel, kiváltaná őket a sötét rabság-
ból, nyomorból.

Még mindig napirenden van Ame-
rikában a munkanélküliek tüntetése,
az éhezők fenyegetőzése, a tömegbe

TÁRCA.

Márta kisasszony.

Ista Prém József

Idegen fürdőhelyen töltöttem a nyarat. A
fenyves hegység sűrűjében eldugott villate-
lepnek legérdekesebb hölgye Márta kisasszony
volt. Elöttem legalább az. Magas, karcsu
alak, parancsoló tekintet, gunyos modor,
bizalmatlan merevség avonásaiban — mindez
már az első napon fölkelte figyelmemet,
sőt erős érdeklődésemet. Valamikor láthat-
tam ezt az arcot, de hol?

Aztán bántott, hogy ennek a lánynak az
ajkát soha mosoly be nem sugározta. Pedig
ha csak egy kissé hiu: úgy mindig mosolyg
— oly széppé tette minden kis vidámság.
Mert tudott vidám lenni, de csak akkor, ha
senki sem látta. Véletlenül meglestem egyszer,
amikor a kis Izával labdázott. Milyen pirossá
vált az arca, milyen édesen nevetett s milyen
bájossá tette egész lényét a dévajság.

Barátaim kinevettek. Nem fért a fejükbe,
mi különöset találok ezen a leányon.

— Hát érdekelhet egy nevelőnő?

— Nevelőnő?

— Közönséges gouvernante!

— Ohó, tiltakozom, hogy közönséges!

— Aztán gyűlöli a magyarokat. Csak hal-
lanád, hogy szidja őket. Milyen kicsinylő
megjegyzéseket tesz rájuk.

— Hisz nem is ismer.

— De látja, hogy magyar vagy. Vigyázz: s
kinevet!

Éppen a kert mellett haladtunk el, ahol
Márta kisasszony is Izával sétált. Tán hal-
lotta is a mi magyar beszédünket és sötét
tekintetet röpített át hozzánk.

— Na már most meg kell ismerkednem
vele! Kiáltottam fel. — Most már igen!
Hátha az, akire oly nagyon emlékeztem . .
Egy bánatos utitársam . . .

Aztán kíváncsi voltam, hogy miért lobban
fel a harag éjsötét szemeiben, ha csak em-
litik is előtte szép hazánkat? Miféle rettentő
emlék lehet, hogy szivecskéje eltordult a
lovagias nemzettől?

Néhány napra rá bemutatott Márta kis-
asszonynak. Furfanggal járt a dolog. Előbb
megismerkedtem a saját urnőjével, a kis Iza
anyjával. Ő aztán megtette nekem a kívánt
szívességet, nem is sejtve: miféle titkos
célom van. Csakhamar mindennapi vendége
lettem a villának, ahol az én és nemzetem
gyűlött ellenfele lakott.

Nehéz munka volt, de véghez vittem, hogy
megnyerjem Márta kisasszony bizalmát. El-
jött az idő, amikor mosolyogva kérdőre
vonhattam: Mi baja esett Magyarországon?
és miért oly ádáz, esküdt ellenségünk?

Németbarátnőm belesápadt aztán rákezdté:
— Az én magyarországi kalandom? Na
hiszen, megjártam én ott önöknél! Nagyon
kurta, de nagyon furcsa az egész.

II.

Mikor most három éve, hibákkal teli né-
met levelet kaptam Linzbe, a szüleimhez,
hogy Magyarországba siessek mint nevelőnő.
Családunk minden tagja s a rokonság ri-
adtan nézett reám, mintha most utoljára

látánának, mert szentül hitték: megesznek a
keleti barbárok.

De mennem kellett és örültem, hogy olyan
előnyös és kitünő hely kínálkozik. Apám
már évek óta csak kapitányi nyugdíjából
élt. Korán le kellett mondania a tisztí pá-
lyáról, mert nyomorékká lőtték egy párbaj-
ban. Őt testvérem van, kiket nagy nélkülözés
közt neveltetett. Anyánkat rég elvesztettük.
Kenyérkereset után kellett nekem is látnom.
De apám csak nem akart eresztieni:

— Ne menj, lányom! Ne menj! Sose
térsz többé vissza. Vagy ha visszatérsz:
nem lehetsz már gyermekem. Ismerem a
magyar férfiakat, kivált ott az alföldön. Ez-
redemmel városokban, falvakban voltam;
mulattam a jóvérű gavalérokkal, akik a kas-
télyok nevelőnőit könnyű zsákmánynak tek-
intik. Erőszakosak, zsarnokok. Áldozatuk
leszel!

Büszkén emeltem föl a fejemet és élesen
néztem aggódó szülőmre:

— Ne félj, meg tudom védeni magamat.

Házunk mindenkor a legvallásosabb ház
volt. Apám gyűlött minden léhaságot. Soha
szigorubb erkölcsbírót nem ismertem mint őt.
Valamikor hallottam: mi volt az oka annak
a párbajnak, mely szerencsétlenné tette őt.
De a teljes valót sohasem tudtam meg.

És elszakadtam hazulról. Egy vidéki vá-
rosban, nagy kert előtt álló úri kastélyban
lakott ez a magyar család, ahová éjjel meg-
érkeztem. A vasuton senkivel sem beszéltem.
Még azzal a fiatal emberrel sem, aki szem-
közt ült velem s folyton rám bámult, —
akár csak ön most. Szomorú voltam. Éreztem,

állása és részükről az élelmiszerszállító vonatok megtámadása. A helyzet még kegyetlenebbnek ígérkezik a hidegebb idők beálltával. Munka? Munkacsoportulat pedig legfeljebb csak a legvérmesebb amerikai számítás szerint is, legföljebb abban az arányban várható, hogy az Amerikába elhelyezett munkásokat fogják tudni elhelyezni. Új bevándorlókra Amerikának nincs szüksége. Azért mondják oly sűrűn az Amerikába vándorolni akaróknak hogy — vissza!

Szegény emberek ünnepe Szépligeten.

Kedves ünnepe volt m. hó 29-én Szépligeten a magyar hazafias ember-szeretnek.

Az előzmények a következők:

Gauder Ádám szépligeti gazdának bérese Szabó Imre, a nyár folyamán egy rozsdás szegbe lépett s a kicsinyke szűrt seb pár hétre rá a szegény béresnek halálát okozta. Hátramaradt a szegény özvegy és 6 apró neveletlen árva. A szegénység nem szégyen ugyan de nem is a boldogság megkívántató alkatrésze. Ám mikor egy családból télvíz előtt elhal a munkakereső családapa s megmarad az özvegy 6 apró árvával a télire való eleség, fűtőanyag és sok minden szükséges nélkül, akkor már ezt az állapotot bátran a legszomorúbbnak, a legsanyarúbbnak mondhatjuk, ahol a 6 árva kenyérért sápitoz s a szegény özvegy keserű könyeknél egyebet nem tud nekik nyújtani.

A szomorú özvegy könyeit letörülni, a 6 árva sírását mosolyra deríteni jött le az országos gazdasági munkás és cselédsegélypénztár igazgatója Méltóságos Fáy Gyula kir. kamarás Szépligetre, hogy megmutassa mindnyájunknak, hogy édes magyar hazánk s annak kormánya szíven viseli a haza minden polgárának s épen a legszegényebb özvegyeknek és árváknak sorsát is.

Maga az ünnepély röviden ekkép folyt le:

Reggel 9 órakor a vasuti állomáson az érkező vendégek fogadása. 1/2 10 órakor ünnepi szent-mise a helybeli r. kath. templomban. Ez alkalommal Drach Antal plebános az evangélium után az oltárnál a mai alkalomnak megfelelő szép prédikációt tartott. Szt-mise után ünnepélyes összejövetel a helybeli róm. kath. népiskola dísztermében, községünknek e legnagyobb de teli de s tele zsuftolt termében a megnyitó beszédet Nagyságos Tövisi Rác György a vármegyei gazdasági egyesület alelnöke magyar- majd utóbb német nyelven az ő szokott ékesszólásával tartotta meg. Utánna Méltóságos Fáy Gyula tartott előadást az országos gazdasági munkás és cselédsegélypénztár céljáról, előnyeiről s a szükséges tudni valókról. Remek, tartalmas előadása örökké maradandó emléket hagyott valamennyiünk szívében. Utánna Hessz Márton a vármegyei gazdasági egyesület kiküldötte tartott lelkes beszédet, buzdítván valamennyiünket az egymás- és drága magyar hazánk szeretetére.

Ezután ismét Nagyságos Tövisi Rác György szólalt fel, rövid dióhéjban szedte össze az elmondottakat, kifejtette, hogy az özvegy és árvák pillanatnyi de most legégetőbb szükségü nyomorán óhajt az országos gazdasági munkás és cselédsegély pénztár segíteni akkor, amikor e szegény hátrahagyott árva családnak 400 koronát rendelt kifizetni. Felhívta a község biróját, hogy az országos pénztártól már megérkezett összeget az özvegynek fizesse ki.

Erre Baljer Bálint községi bíró a 400 koronát leolvasta az özvegy kezébe, ki is azt örömtől és sírástól fuldokló hangon köszönte meg.

Ezzel azután Tövisi Rác György az ünnepélyt meghatottságunkhoz méltó szavakkal befejezte. És megszólalt a déli harangszó.

mit tesz, ha az ember először hagyja el otthonát. Milyen lesz a háziasszony? Aztán a kisasszonyka, akit majd oktatók? Hát a házigazda, akitől óvakodnom kell, mint a bárányok a farkastól: Van-e valami veszedelmes urfi is a házban?

A reggelinél láttam először a családot. A mama elhízott, gyanakodó, elegáns asszony. Az apa erősen hiatalítja magát. Hadilábon áll az életépárjával és bizonyosan okot ad rá, hogy az asszony téltékeny legyen. A kis lány dacos, önérzetes, de rendkívül kedves és viruló szépségnek ígérkezik. Amellett piros, majd kicsattan. Erős, tán tulerős vérmérséklet, melyet fekezni kell.

Ezek voltak megfigyeléseim az első napon. Már a reggelinél észrevettem, hogy a házigazda folyvást kémléli arcomat. Erős fekete bajuszát pödörgette. Minduntalan igazított valamit magán, mintha figyelmemet akarná magára vonni. Aztán szólt:

— Tudja-e, hogy már az uton hódított, kisasszony? De nem csodálom! Már korán reggel itt volt az unokaöcsém. Együtt jöttek a vasuton . . . Bizonyosan önnek szólt a korai látogatása.

E pillanatban Paula, a növendékem, lejtette kanálát a csészére. Ránéztem és láttam, hogy öldöklő tekintettel vizsgál.

Átyja tovább evődött velem. Szép ember volt, de arca nagyon is piros, tán a sok szeszes italtól. A reggelinél is három pohár cognacot hajtott le. És minden pohárka után szikrázóbb szemeket meresztett rám. Végre a háziasszony megsokalta ezt az ostromot és a lánykával együtt a kertbe küldött.

Növendékem kacagva kelt föl s mikor a lépcsőn lehaladtunk, belém csimpaszkodott:

— Furcsa, ugy-e a mama? Milyen féltékeny! Hihhihi! Azt hiszi, egyszeribe magába bolondul a papa.

Megbotránkozva álltam meg.

Ne folytassa, kisasszony!

De a leány újra nevetett.

— Ugyan, hisz a javát akarom. Már négy kisasszony volt nálam. Mindeniket elkergette a mama. Mert mindenikkel kacérkodott az apus. De ha engem szeret és velem tart, akkor semmi baj sem lesz.

Forgott velem a világ. Miféle házba kerültem? Miféle leánya ez? Erős elhatározás támadt szívemben. Jó utra fogom téríteni ezt a korarérett gyermeket.

— Hány éves? — kérdeztem tőle.

— Tizenöt . . . De nem látszom-e tizenhatnak? Ugy-e jól kifejlődtem? Vannak asszonyok, akik sokkal gyengébbek nálam. Jaj, csak már . . . csak már . . .

Tán a szigorú tekintetem ijesztette meg, vagy más oka volt, de a leánya elhallgatott.

A kert végében haladtunk, közel az őszi-barackfákhoz, melynek gyümölcsei a magas köfal lécein kandikáltak elő. A kis lány fölágaskodott, hogy egy piroló barackot leszakítson, majd föl is mászott a léceken és átkandikált a falon . . . Ott fenn körülnézett, majd integetett valakinek . . . és hirtelen leugrott ismét.

— Mit jelent ez? Valami titka van?

— Ohó! Még nem vagyunk ennyire bizalmasok! De majd beavatom, chère mademoiselle!

No mondám Istennel kezdtük, Istenei végezzük is.

Levettem a kalapomat s gondolatban körülbelül ilyenféleképen imádkoztam:

Hála néked jóságos nagy Isten, hogy Magyarországon, magyar honpolgárnak születtem. Hála Néked, hogy adtál nekünk egykoron olyan nagy jószívű ministert, aki ezt az emberszeretet törvényét megcsinálta.

Hála Néked, hogy a magyar haza nem volt fukar, mikor e célra a nagy pénzáldozatot meg kellett hozni. Hála Néked, hogy adtál nekünk mágnásokat, főpapokat és más gazdagokat, kik e nemes célra önként oly sokat áldoztak. Én Uram jó Istenem, édes vigaszt nyújtottál nekem s hazát szerető szívemnek, hogy megengedted látnom egy szegény szerencsétlen özvegynek arcán a keserű és édes könyeket egymásba folyni, csillogó gyöngyökké válni. Add Uram édes Istenem, hogy ez az intézmény erősödjék, gyarapodjék, hogy minél többet adhasson s hogy idővel ne legyen e hazának se fia, se lánya, aki nyomorról panaszkodhassék. Amen.

Te meg édes magyar népem, ha látod, hogy az országos gazdasági munkás és cselédsegély pénztárnak téged és egyedül téged szerető oltárára elhozta a kormány a maga aranyát, a nagyok és gazdagok az ő tömjénüket, te is szépen takargasd össze és vidd oda a magad garasának mirháját és meglásd, lesz még szülő lágy kenyér. Ugy legyen. *Légi Sajtó*

HIREK

— **Eljegyzés.** Lázár Vilmos kulai pénzügyőri szemléész, eljegyezte Heck Berta kisasszonyt Kulán.

— **Borkóstoló estély.** a kulai casinó választmánya elhatározta, hogy a már évek óta megtartatni szokott borkóstoló estélyét ez idén, folyó hó 17-én fogja megtartani.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminister Elesánszky Iván kulai és Miladinov Dusan újvidéki kir. járásbírói irnokokat,

Egyszerre kő röpült át a falon. De a kő papirba volt göngyölve. Ketten is siettünk, hogy telvegyük. Én ráléptem, nehogy a kis-lány elkapja előlem.

Megint rászegyeztem a tekintetemet. Ettől ijedhetett meg, mert egy lépést hátrált.

— Adja ide, nekem szól!

— Majd az anyjának adom át.

E szavakra szótlanul megfordult és a kastély felé sietett a leánya.

Fölkaptam a levelet. Mert levél volt. Bizonyára szerelmes levél. S hogy meggyőződjem, sietve én is fölmásztam a léceken, hogy áttekintsek a falon . . . Csakugyan egy fiatal ember állt ott, az én éjjeli vasuti ismerősöm, aki tegnap némán bámult az egész uton. Bizonyosan a választ várta most. Csinos ifju volt. Hasonlított önre . . . Igen, igen . . . Nagyon hasonlított. Nem volt szakálla, csak bajusza még . . . A szemei szakasztott olyanok, mint az önéi . . . Az arcvonása is . . . Ha nem tudnám, hogy — eh, bolondság! Az ösztönszerű gyűlölet is bolondság volt, amelylyel itt e fürdőhelyen napokon át néztem önre, valahányszor találkoztunk . . . Nos, ez a fiatal ember az ön hasonmása, rám bámult . . . megrezsent, ismét ugy, mint ön most! . . . Növendékem titkos lovagja volt!

Mindent tudtam. Azonnal fölmentem az eltévedt leány mamájához. Ott volt ő is.

Keserű köteleltségem, hogy mindent kitárjak, asszonyom. Az ön leánykája rossz uton halad! . . . Itt van kérem az a levél . . . Nem értem ugyan, de nézze csak, bizonyára szerelmi vallomás . . . Ez bűn ilyen korban!

jelen alkalmazásuk helyén való meghagyása mellett, irodatiszteké nevezte ki.

— **Vármegyei közgyűlés.** Bácsbodrog vármegye törvényhatósági bizottsága több sürgős ügy elintézése érdekében Zomborban a megyei székház nagytermében f. hó 5-én rendkívüli közgyűlést tartott.

— **Házasság.** Mergl János, cservenkai tanító, a napokban vezette oltár elé Wetter Anna kisasszonyt.

— **Gyászjelentés.** Polakovits Dávid és neje szül. Schosberger Cecilia mint szülők úgy a maguk valamint gyermekeik Zsigmond, Ilona, Paula és Olga, továbbá alulírott menyük és vejeik nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a legjobb gyermek, testvér és sógor Polakovits Ernő életének 41-ik évében, hosszas fájdalmas szenvedések után f. hó 2-án hajnalban jobblétre szenderült. A megboldogultnak drága földi maradványa f. hó 3-án délelőtt 10 órakor az ujborsói izr. sírkertbe fog örök nyugalomba tetetni. Ujborsó, 1908. dec. 2. Aldás és béke lengjen hamvai fölött! Dr. Munk Adolf, Wolf Gyula, Rónai Kornél sógorai. Polakovits Zsigmondné sz. Gauthié Lujza sógornője.

— **A gyógyszerek áremelése.** A szeszadótörvény életbelépte folytán a belügyminister mindazon gyógyszereknek árát, amelyekben bárminő alakban szesz van, feleremelte. A módosított gyógyszerársvárvány e napokban közöltetett a gyógyszerészekkel.

— **Az adai községi utak** törzskönyvezése. Ada község képviselőtestülete elhatározta a községi utak törzskönyvvezetését. A vármegyei jóváhagyás után nyomban kiírják a pályázatot.

— **Kiskér község** előjárósága új állami iskolát épített mintegy 30000 K költséggel s annak munkáira árlejtést irt ki dec. 7-iki határidővel.

— **Utcák és terek szabályozása.** Körtes község utcái és terei szabályozásánál végzendő mérnöki munkákra pályázat van hirdetve s felhivatnak a pályázni óhajtó okleveles mérnökök, hogy ajánlataikat Tárcay Dezső főszolgabíró úrhoz Zomborban f. hó 25-ig nyújtják be, ahol a közelebbieket is megtekinthetők.

— **Jön a gyufa-monopolium.** A kormány komolyan foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a gyufagyártást állami monopoliummá tegye. Ugy a magyar, mint az osztrák pénzügyministeriumban megindultak már az előzetes munkálatok a gyufagyárak átvétele tárgyában. Az ugynevezett foszfortilalom is siettetni, hogy az állam tegye a

kezét a gyufagyártásra, mert a magánipar nem képes a foszfortilalom mellett megállni. Azonkívül a várható jövedelem is kecsesgöti a kormányokat a monopoliumnak minél előbbre való megvalósítására.

— **A Petőfi-ház.** A minap érkezett haza a londoni kiállításból a Petőfi-ház és ereklyemúzeum könyvtárának berendezése. A művészi kivitelű szekrényeket egyenesen a Bajza-utcai Petőfi-házba vitték, melynek belső díszítő munkálatain javában dolgoznak Kéry Gyulának, a Petőfi társaság titkárának felügyeletével. Az újjáalakítás befejezése után Ernst Lajos, a Petőfi-múzeum igazgatója, nyomban megkezdte a berendezést és a nagybecsű ereklyetárgyak elhelyezését. A Petőfi múzeum fentartási céljára rendezett sorsjáték 1 K-ás sorsjegyeinek terjesztésére megmozdult az egész magyar társadalom. Amint értesülünk, vérmegnyekben is erős akció készül. E mozgalom támogatására mi is felhívjuk közönségünket, mert a sorsjáték sikerétől függ az, hogy a Petőfi-házat a Petőfi Társaság mielőbb átadhassa rendelkezésükre. Az egy koronás sorsjegyek megrendelhetők a Társaságnak Budapest, IX. Boráros-tér 2. sz. alatt lévő irodájában.

— **Cselédszerződés és mintabérlevél.** Az új cseléd törvény életbeléptetéséről szóló végrehajtási rendelet közzétételében olvasóink nagy részét rendkívül közvetlenül érdeklíti az új gazdasági cselédekről szóló törvény által beállított új helyzet. A gazdasági cseléd szerződése és bérlevele cím alatt Szabó Tamás dr. tollából egy gyakorlati szempontból igen értékes és hasznos tanulmány jelent meg. Az új cseléd törvény életbe lépte óta minden cselédváltáskor fölmerült az a kérdés, hogy mit kell a cselédszerződésbe vagy a bérlevélbe belefoglalni? A most megjelent tanulmány szerzője megmagyarázza, hogy mi mindent fölölleges a szerződésbe vagy a bérlevélbe belevenni azért, mert a törvény úgy is kötelező szabályokat állít föl, s viszont mi mindent nem szabad fölvenni a szerződésbe vagy bérlevélbe azért, mert a törvénnyel ellenkező megállapodások érvénytelenek. E kérdések fejtegetésével a szerző az egész törvényt átvezeti az olvasót, s végül az egész tanulmány összefoglalásaképpen egy szerződési és egy bérlevélmintát közöl. A gyakorlati szempontból igen értékes munka ára 30 fillér. Az érdekelt cseléd tartó gazdáknak nem eléggé ajánlhatjuk, a praktikus művecske megvételét.

— **Gőzfürdői napok Kulán.** Vasárnap, hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton férfiak; kedden és pénteken nők számára. Kádfürdők naponta, férfiak és nők számára.

Fürdő nyitás reggel 6 órakor. Kádfürdő 7 órakor.

Foulard -
Nyers Bast -
Chiné -
Skót -
és „Henneberg” selyem 75 kr-tól feljebb, bérmentés és vámentesen. Minta postafordultával.
Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

AZ UJSÁG

A LEGJOBB NAPILAP

Egy óra 2.40 K, Negyedévre 7 K
Félévre 14 K, Egy évre 28 K

Cím: „AZ UJSÁG” Budapest, Rákóczi-út 54.

Gabona árak: Budapesten:		
Buza áprilisra	—	12.90
Zab	—	8.80
Tengeri májusra	—	7.57
Kulán:		
Buza	—	12.—
Zab	—	7.90
Tengeri áprilisra	—	6.—

Més-eladás. Idei akác- és tisztesfű PERGETETT MÉZ különként 1 K 20 fillérért helyben; — vidékre pedig 5 kg-os posta esomagokban dobozzal és postai szállítással együtt 7 koronáért kapható

SZÖKE ISTVÁNNÁL, KULÁN

Ismét-eladóknak árengedmény.

Társas kosárfonóda

Kulán, a Kossuth Lajos-utcában elvállal:

kerti székek, gazdasági kosarak és nád szék szövését *jutányos árak mellett.*
A n. é. közönség szíves pártolását kéri *a társaság*

17705 sz. 908

Temesvári vásár hirdetés.

Az idei temesvári Szt-Miklós országos vásár
f. hó 17-től bezárólag 21-ig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az orsz. vásárra f. hó 17-től csütörtök reggel 5 órától kezdve megvan engedve.

Temesvárott 1908 dec. 21.

A városi főkapitányságtól:

1-2

Beé Ferenc, főkapitány

A háziasszony felpattant. — Sohasem felejttem el ezt a jelenetet. Oh milyen ház, milyen család!

— Micsoda? Az én lányom! Meg hogy rossz uton halad? Szerelmes levél? No már ezt nem tűröm. Tudok én is mindent! Alig tette ön be a lábát a házamba, már kacérkodott a férjemmel! Elakarja csábítani tőlem?

— Én? De asszonyom! szakítottam félbe.
— Hallgasson! Most én beszélek! El akarja csábítani az uramat. Igen! Azután a vasúti ismerősének már az első reggelen légyottot ad a kertemben! . . . Levelet dobott magának s mert a lánykám rajtakapja, most elég vakmerő, hogy órá fogja, s őt mártja be, az ártatlant! Elmondott mindent a gyermekem . . . De most már vége! Még ma szedje össze a holmiját s ne tegye szerencsétlenné a családját . . .

Sirva fakadtam ennyi gonoszra és sirva hagytam el az önök szép országát. Hazaérve, apám ádáz haraggal, ökleit összeszorítva kiáltott:

— Oh, azok az alávalók! Hát te is! Téged is kiszemeltek, mint egykor édesanyádat?

— Anyám?
— Tudd meg, hogy anyádat, ki nevelőnő volt ott lent, én védelmeztem meg a házigazdája cudarsága ellen. Vendég voltam a háznál és arcultöttem a gyalázatot. Megverekedtem vele, nyomorékká lettem, de feleségül vettem az ártatlant.

Ez volt atyám titka . . . Hát nincs okom, hogy rettegjem a magyaroktól?

III.

Márta kisasszony arca olyan fehér lett

ujra, mint a krizantém, melyet kezében tartott, s melylyel most negédesen felém csapott. A régi emlék ismét haragra lobbantotta.

Rá néztem, s ha már elbeszélése alatt minduntalan fel akartam kiáltani a meglepetésektől, most többé nem bírtam magamba fojtani a szót:

— Szent Isten! Hát van sors, van végzet? Van csoda? Ha tudná Márta, ha tudná! De mit?

— Ön elgallgatta a városka nevét. Elhallgatta a családot is.

— Kérem, nem vagyok gyöngédtelen.
— Nos hát, ismerem az ön különös háziasszonyát, a volt házigazdáját és a furcsa növendéket . . .

— Ott volt ön is abban a fészekben?
— Az a fészek a szülővárosom! Nagykömlőd, igen!

S az a feketebajuszu, hódító úr, Jármay Domokos a nagybátyám! . . . Az a majomszeretettel megáldott anya az én nagynénem, és a koraérett leányka . . .

— Paula! — vetette közbe Márta riadtan.

— Az én kis unokahugom.

Szegény Márta majd elájult erre a rettentő fölfedezésre, alig bírtam lecsillapítani . . .

— Sose ijedjen meg. Még akkor sem, ha még ma találkoznai fog velük, mert megérkeztek ők is. Itt töltik a nyarat . . .

— Ah, akkor én menekülök, Linzig meg sem állok!

— Na persze.
— S az a fiatalember! Az ön hasonmása! Az utitársam . . . A leveles kő dobója ott a fal mellett . . . Ez scuki más, mint ön! Most

már hiába tagadná . . . Oh Istenem! Istenem!

Már könnybe lábadtak a szemei . . . Én azonban hamar készen voltam a csellel. Oh ártatlan csel! és felsóhajtottam: „Jámbor hazugság, szemfüllentés, most segítsetek!”

Csak egy pillanatig tartott, amíg nagyot gondoltam és merészet. A szívem remegett és néztem, néztem a bájós német lányt. És elszántan vettem el a kockát: bármi fordul is . . .

— Márta kisasszony! Hát most is azt hiszi, hogy az a levél Paulának szól, hát nem érzi, hogy önnek akartam életjelt adni magamról? . . . Hisz én voltam a vasúti ismerős, a hallgatag utitárs! Együtt ültünk a vonaton Budapesttől Nagykomlósig . . . Már akkor megszerettem. Nem is tudtam, hogy német s azért irtam magyarul.

— Nekem szól az áthajított levél?

Vakmerően vágtam oda:

— Hát persze, hogy önnek!

— Akkor hát ártatlan Paula?

— Már férjhez is ment — máshoz sietett!

— S az anyját hiába vádoltam.

— Nagynénem igazat mondott, amikor védte Paulát és kitalálta, hogy én — önt ostromlom . . .

— Ugy hát a magyarok . . .

— Mégsem olyan gonoszak . . . Győződjék meg, és — legyen a feleségem! . . .

IV.

Márta kisasszony még csak menyasszony. És erősen tanul magyarul, ami apjának, az osztrák exkapitánynak, sehogysem fér a fejébe. Az bizonyos, hogy egy ellenségünkkel kevesebb van már.

A legjobb minőségű hó és sárczipők kaphatók: KARDOSNAL, Kulán

Figyelmeztetés.

Abból az alkalomból, hogy újra az új mértékhitelítési törvény életbe lép, a t. közönségnek b. tudomására hozom, hogy az új törvény minden mértéknek újbóli hitelítését rendeli el; saját érdeke tehát, hogy mérlegeit ez ideig kijavíttassa, mert később oly munkatorlódás lesz, hogy mérlegei kijavítására sokáig kellene várnia, annál is inkább, mert egész Bácsme gyében csak másodmagammal vagyok, kik mint **vizsgázott mérleg-készítők**, ilyen munkára vállalkozhatunk.

Ajánlom egyben raktáromon levő, saját készítményű, mindennemű mérleget u. m. **tizedes- és százados-mérlegeket**, legújabb toló szerkezettel, minden nagyságban, **jutányos árak mellett**.

Hívásra, vidékre is megyek mérleg javítási és hitelítési munkák miatt.

Kiváló tisztelettel
Scherer Károly
szerkovács és mérlegkészítő **Kulán**

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy Kulán

vegyészeti ruha tisztító intézetet rendeztem be úgy női- mint férfi-ruhákra, bármily zsírfoltosak vagy pecsétesek legyenek azok, valamint csipke- vagy szövetfüggönyöket, szőnyegeket tisztítok és festek **olcsó ár mellett**.

A n. é. közönség pártfogását kérve, vagyok tisztelettel 15-20
Kleiner József kelme- és selyem-festő, vegy-tisztító **Kula**, Kossuth Lajos utca

4708/tkvi 908

Árverési hirdetményi kivonat.

A hódási kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Jusits Elemér hódási ügyv. által képv. Pincédi önszegélyző és előlegezőegylet végrehajthatónak **Crnyanski Novákné** sz. Milutinov Drága pincédi lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében 1100 K s jár. ir. tökekövetelés kielégítése végett a zombori kir. törvszék (a hódási kir. jbiróság) területén levő a pincédi 149 sz. tkvben Al I sorsz. (270-2711) hrsz. 137 ö.i. sz. ház és 363 ölnyi beltelek 310*20 K kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok Pincéden a község házában **1908 december 15-én d.e. 9 órakor** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. 170 § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Hódás, 1908 nov. 3.

A kir. jbiróságnál mint tkvi hatóságnál.

KERESZTÉNY kir. járdsbíró

856 sz. bv. 1908.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. LX. tc. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a kulai kir. jbiróság 1908 évi V. 549/3 sz. végzése következtében Smutek Ferenc és tsa javára 800 K s jár. erejéig foganatosított biztosítási kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1820*30 K-ra becsült: cipőáruból álló ingóságokat nyilvános árverésen eladom.

Mely árverésnek a kulai kir. jbiróság 1908 évi V. 549/3 sz. végzése folytán Kulán, a Szent-István út 359 sz. alatt leendő eszköz-lésére **1908 dec. 15-én d.u. 3 óráját** határidőül kitűzöm és ahhoz a venni szándékozót oly megjegyzéssel hívom meg, hogy az érintett ingóságokat az 1881. LX. tc. 107 és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladom.

A végr. törv. 111 §-a értelmében mindazokat, akik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korában eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, felhívom, hogy elsőbbségi igényüket az árverés megkezdéseig nálam írásban, vagy szóval jelentsék be.

Kula, 1908 november 30.

Kanyó, kir. bir. v. hajtó

IFJ. KOVÁCS SÁNDOR, KULÁN

Ajánl jó, tartós és formás (hazai gyártmány) **Kobrak-cipőket** (A világ minden tájékán hordják) Továbbá ajánl férficipőkben elsőrangú minőségben **világhírű AMERIKAI cipőket** amelyekben a tyúk szeme k teljesen elmúlnak

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

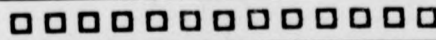

A konyhában és házbán

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztított, csakis

Schicht szarvasszappanával

tisztítsunk. Ez szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

PONGRÁCZ A. SÁNDOR, URI-SZABÓ
Kulán (a Ferenc-József-téri bérpalotában)
Készít a legújabb fagon szerint öltönyöket
Nagy raktár honi és külföldi szövetekből

3435 tkvi 1908

Árverési hirdetményi kivonat.

A kulai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dietrich Welsch és tsa bej. cég cservenkai lakos végrehajthatónak **Szepper Péter** ácsmeister cservenkai lakos végrehajtást szenvedő elleni 869*60 K tökekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. tvényszék a kulai kir. jbiróság területén levő a cservenkai 2028 sz. betétben Al. 1-2 sorsz. 1955 hrsz. 95 □-öl területű kert és 1956 hrsz. 142 □-öl területű 203 ö.i.sz. ház a beltelekben 1240 K ezenel megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **1908 december 22-én d. u. 3 órakor** Cservenka község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is, azonban a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatl. becsárának 10% át vagyis 124 Kt készpénzben, vagy az 1881. LX. tc. 42 §-ban jelz. árfolyammal számított és az 1881. nov. 1. 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, és a mennyiben ezen kötelezettségének eleget nem tesz, ígéréte figyelmen kívül marad és az árverésben — mely haladéktalanul folytatandó — részt nem vehet.

Kula, a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál, 1908 okt. 8.

PETNEHÁZY kir. albiró

4733/tkvi 1908

Árverési hirdetményi kivonat.

A hódási kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Jusits Elemér hódási ügyvéd által képviselt Scultéty Ferenc zombori l. végrehajthatónak **Lemli Menyhért** militicsi lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében 240 K s jár. ir. tökekövetelés kielégítése végett a zombori kir. törvszék (ahódási kir. jbiróság) területén levő militicsi 13252 sz. betétben A† 1 sorsz. 5275 53-b hrsz. 949 ölnyi ingatlan és pedig ha a vételár 13692 Kt eléri a Buck György és neje javára bekebelezett szolgálmi joggal ellenesetben enélkül Militics község házában **1908 december 16-án d. e. 9 órakor** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 % át készpénzben, vagy az 1881. LX. tc. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1. 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881 LX tc 170 § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Hódás, 1908 november 5.

A kir. jbiróságnál mint tkvi hatóságnál.

KERESZTÉNY kir. járdsbíró

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, Influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegeknél 4.— korona.